

**Nr.23
Iulie 2009**

Buletin informativ al Microregiunii Dunăre – Nera - Caraș

În acest număr:

Planul local pentru combaterea poluării cu deșeuri miniere la final.

Pag. 1

Apa dunării puternic poluată cu nitrați.

Pag. 2

Marea Hoinăreală - 2009.

Pag. 3-

Rezervația Naturală Specială Labudovo Okno .

Pag. 2

Planul local acțiune pentru combaterea poluării transfrontaliere cu deșeuri miniere în zona Moldova Nouă aproape de final.

Grupul Ecologic de Colaborare Nera, în parteneriat cu Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin implementează, în perioada martie 2009 – ianuarie 2010, proiectul *Cine vindecă rănile lăsate de minerit în zona parcurilor naturale din sudul Banatului*.

În acest context în data de 29 iunie a.c. la sediul Agenției pentru Protecția Mediului Caraș - Severin a avut loc întâlnirea grupului de lucru pentru elaborarea *Planului local de îmbunătățire a managementul deșeurilor miniere (PLAIMDM)* de pe amplasamentele iazurilor de decantare a apelor de mină de la Moldova Nouă și Sasca Montană.

La întâlnire au participat echipa de proiect și reprezentanți ai Conversmin SA București, Companiei CAF-Minvest SA Deva, Comisariatului Județean al Gărzii de Mediu Caraș – Severin, Direcției Silvice Banat – Pančevo, ziarul Adevărul și TV LAV Vrșac.

Marii absenți de la aceasta întâlnire au fost reprezentanții poluatorului SC MOLDOMIN Moldova Nouă, și reprezentanții direcți ai populației locale respectiv CL Moldova Noua, CL Sasca Montana și CJ Caraș – Severin adică exact instituțiile care sunt în contact direct cu populația afectată de poluare și a căror șefi se întrec în promisiuni cu ocazia campaniilor electorale.

Cu ocazia întâlnirii reprezentanții APM au făcut o apreciere a importanței întâlnirii în contextul sărbătoririi Zilei Dunării iar GEC Nera a făcut o prezentare a proiectului de conținut privind PLAIMDM.

Au urmat dezbateri ale proiectului PLAIMDM în cadrul grupului de lucru ocazie cu care participanții au făcut propuneri de completare și modificare ale documentului inițial elaborat de echipa de proiect.

În luna iulie PLAIMDM completat și modificat în urma întâlnirii din data de 29 iunie a.c. va fi promovat în localitățile afectate de poluare din zona celor două depozite de deșeuri pentru a fi cunoscut și eventual completat cu propuneri din partea populației.

După această fază PLAIMDM va fi trimis factorilor de decizie cu responsabilități majore în stoparea poluării adică Ministerului Economiei, Ministerului Mediului, Guvernului și Parlamentului României și se va cere o poziție oficială în legătură măsurile prioritare și calendarul de implementare a acestora.



14 aprilie 2009 – o zi grea pentru locuitorii din Moldova Nouă

Conținutul PLAIMDM va fi publicat ulterior într-o broșură care va fi distribuită tuturor factorilor interesați în stoparea poluării cu deșeuri miniere în zonele Moldova Nouă și Sasca Montană.

Cornel Popovici Sturza – coordonator de proiect

Ministrul adjunct al mediului din Serbia, Radislav Momirov, saluta inițiativa ONG-urilor din România de a realiza un plan local de acțiune pentru stoparea poluării transfrontaliere în zona Moldova Nouă.



Problemele comune de mediu trebuie identificate și rezolvate prin colaborare
Radislav Momirovici și Cornel Popovici Sturza

Joi 18 iunie a.c la Devojački Bunar, în Serbia, a avut loc o întâlnire între reprezentanți ai GEC Nera, Ministerului Mediului și Organizării Teritoriului din Serbia și Administrației Pădurilor Petrovaradin (Vojvodinașume) la care au participat Radislav Momirov – ministrul adjunct al mediului din Serbia, Cornel Popovici Sturza - președintele GEC Nera și Marta Takač – directorul general al Vojvodinașume.

Cu această ocazie a fost prezentată inițiativa GEC Nera privind realizarea unui plan local de acțiune destinat îmbunătățirii managementului deșeurilor din zona iazului de decantare a apelor de mină al SC MOLDOMIN Moldova Nouă care să aibe ca efect final stoparea poluării transfrontaliere pe teritoriul comunelor Veliko Gradište și Bela Crkva din Serbia.

Radislav Momirov a salutat această inițiativă iar Marta Takač, ca urmare a invitației adresate de GEC Nera, a dispus ca din partea Vojvodinașume, o echipă de experți să participe la întâlnirea grupului de lucru pentru elaborarea PLAIMDM din data de 29.06.2009

Doina Mărgineanu – consilier pentru relații publice al GEC Nera

VOLUNTARI ÎN LUMEA MIRIFICĂ A MICROREGIUNII DUNĂRE - NERA - CARAȘ

Monitorizarea alternativă a stării factorilor de mediu și a biodiversității în zonele afectate de deșeurile miniere.

Monitorizarea alternativă a mediului reprezintă o evaluare permanentă a stării factorilor de mediu și a biodiversității practică cu mijloace proprii de către societatea civilă prin persoane fizice, grupuri de persoane sau organizații neguvernamentale cu scopul de a oferi autorităților responsabile de protecția mediului, populației locale și mediei informații alternative/complementare despre starea mediului în zonele care sunt expuse în mod frecvent unor agresiuni din partea factorilor antropici.



În 27 iunie, apa din Dunăre analizată la Baziaș arată un conținut în nitrați cu mult peste limitele admise.

Acest gen de monitorizare apare ca o reacție a societății civile în cazul în care autoritățile și agenții economici nu reușesc să controleze suficient de bine fenomenele de agresiune asupra mediului și biodiversității.

Monitorizarea alternativă a mediului de către GEC Nera prin activități de voluntariat are ca scop realizarea unei baze proprii de date privind starea factorilor de mediu și a biodiversității, colectarea de probe privind agresiunile împotriva mediului, alertarea autorităților în cazul unor agresiuni majore împotriva mediului și a

biodiversității și igienizarea zonelor speciale de protecție din cadrul parcurilor și rezervațiilor naturale.

Colectarea de informații privind starea factorilor de mediu (apa, aer, sol) și a biodiversității precum și despre activitățile antropice care produc agresiuni împotriva patrimoniului natural se face prin percepția acestor informații la nivelul simțurilor umane de bază sau prin determinări cu truse portabile pentru analize expeditivă ale probelor de apă și sol. Informațiile sunt înscrise de către voluntari în *fișe de monitorizare ecologică* iar pe baza acestor fișe, la nivelul centrului de voluntariat al GEC Nera, se realizează rapoarte periodice de monitorizare de către persoane competente.



27 iunie 2009 – echipa de monitorizare a iazului de decantare a apelor de mină de la Moldova Nouă

În perioada mai-iunie 2009 voluntarii GEC Nera au realizat monitorizarea mediului pe traseele Drumul Național 57 A Baziaș-Dubova din interiorul Parcului Natural Porțile de Fier; Cheile Carașului între Carașova și Prolaz din Parcul Național Semenice – Cheile Carașului; Cheile Nerei între Sasca Romană și Valea Rea și Valea Beilului între Păstravărie și prima Cascadă a Beușniței din interiorul Parcului Național Cheile Nerei – Beușnița și Devojački Bunar – Šušara din Rezervația Naturală Specială Deliblatska Pesčara (Nisipurile Deliblata) de pe teritoriul Serbiei.

În cursul misiunilor de monitorizare o atenție deosebită a fost acordată zonelor cu depozite de deșeuri miniere de la Moldova Nouă și Sasca Montană având în vedere obligațiile pe care le au voluntarii în cadrul contractului de finanțare pentru implementarea proiectului *Cine vindecă rănila lăsate de minerit în zona parcurilor naturale din Sudul Banatului*.

Principalele concluzii ale rapoartelor de monitorizare realizate de GEC Nera în această perioadă sunt următoarele:

-In zona localităților Măcești, Moldova Veche, Moldova Nouă și Sasca Montană terenurile agricole sunt contaminate cu deșeuri miniere pe o suprafață totală de cca 1200 ha și au suferit o importantă degradare a fertilității solului.

-Pe întreg malul Dunării există cantități importante de ambalaje din plastic aduse de apele de viitură sau abandonate de turiști. Cea mai mare cantitate de ambalaje depistată a fost cea din golful situat la imediată intrare a Dunării în România, pe teritoriul localității Baziaș, în perimetrul zonei umede Balta Nera – Dunăre.

-Infrastructura de vizitare turistică și supravegherea parcurilor naturale de către administrațiile acestora este foarte redusă. În special, pe teritoriul județului Caraș – Severin, lipsesc spații omologate de campare, locuri de popas, punți și balustrade pentru facilitarea accesului turiștilor la obiectivele de pe traseu, panouri de informare și promovare privind obiectivele aparținând patrimoniului natural și cultural-istoric. În multe locuri potecile

turistice sunt blocate de prăbușirea copacilor. În aceste condiții se practică un turism haotic care lasă în urmă vetre de foc, ambalaje și gunoi menajer, inscripții vulgare pe stânci și copaci și mult zgomot.



27 iunie 2009 – igienizare la Baziaș pe teritoriul rezervației naturale Balta Nera – Dunăre

Deasemenea se circulă cu autoturisme și ATV-uri în interiorul zonelor speciale de protecție. Zonele în care turismul haotic produce un impact concentrat mare sunt câmpărilor neorganizate de la Valea Beiului (PN Cheile Nerei – Beușnița), Pensiunea Apus de Soare Baziaș, Gaura cu Muscă și Valea Radimnei (PN Porțile de Fier).

-În abrupturile de la rezervația naturală Râpa cu lăstuni – Valea Divici nu a fost observată nici în acest an lăstunii de mal (*Riparia riparia*), care de câțiva ani au abandonat habitatul. Totuși exemplare izolate au fost întâlnite în zona pensiunii Apus de Soare Baziaș

• Marea Hoinăreală 2009

Grupul Ecologic de Colaborare NERA implementează în perioada iunie - septembrie 2009 proiectul de interes public Marea Hoinăreală 2009 destinat promovării ecoturismului în ariile naturale protejate din sudul Banatului.



17 iunie 2009 - popas la tunelurile din apropierea punctului turistic Valea Rea de pe Cheile Nerei.

În cadrul proiectului, voluntari ecologiști de la Grupul Școlar Industrial „Mathias Hammer” Anina, Grupul Școlar Industrial Moldova Noua și Asociația Speo Caraș Oravița, care activează în cadrul Centrului de Voluntariat al GEC Nera, vor parcurge trasee tematice din interiorul parcurilor naturale Porțile de Fier, Cheile Nerei – Beușnița, Semenice – Cheile Carașului, Deliblatska Pescara (Dunele Deliblata) și Vrșacke Planine (Munții Vârșetului), ocazie cu

care va fi realizată o campanie de promovare a valorilor patrimoniului natural și cultural - istoric precum și a normelor de practicare a turismului în ariile naturale protejate din sudul Banatului.

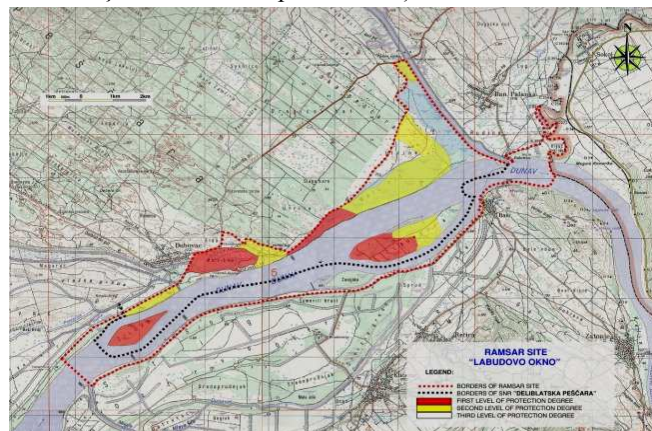
În perioada 16 – 18 iunie a.c a avut loc prima etapă din cadrul proiectului Marea Hoinăreală 2009 care a inclus teatrul vechi „Mihai Eminescu” și muzeul farmaciilor Knoblauch din Oravița, tunelele din zona Sasca Română, izbul Ochiu Bei, cascadele Beușnița și Cheile Nerei din zona Parcului Național Cheile Nerei – Beușnița, zona umedă (sit Ramsar) Labudovo Okno de pe malul stâng al Dunării și minideșertul de la Devojački Bunar din zona Rezervației Naturale Speciale Deliblatska Pescara (Serbia).

Alin Șușan – coordonatorul centrului transfrontalier de voluntariat al Microregiunii Dunăre Nera- Caraș.

Lumea mirifică a Microregiunii Dunăre – Nera – Caraș.

Zona umedă LABUDOVO OKNO

Localizare. Zona umedă Labudovo Okno se află situată în Serbia în sud estul Banatului lângă satele Dubovac, Ram și Banatska Palanka. Cele mai importante localități ale zonei sunt Bela Crkva și Kovin. Principalele direcții de acces sunt:



-dinspre Bela Crkva pe drumul Vracev Gaj – Banatska Palanka

-dinspre Veliko Gradište pe drumul Zatonje – Ram

În conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Serbia publicată în Monitorul Oficial nr 3/2002 din 28.1.2002, pe malul stâng al Dunării, zona umedă Labudovo Okno face parte din rezervația naturală Deliblatska Pescara și este plasată pe teritoriul comunei Bela Crkva iar pe malul drept al Dunării este plasată pe teritoriul comunei Požarevac.

Zona umedă Labudovo Okno are următoarele caracteristici:

-Tipul rezervației: zonă umedă

-Statutul rezervației: Site Ramsar nr. 1655 cu îndeplinirea criteriilor 1-8 ale convenției de Ramsar.

-Suprafața rezervației: 3733.39 ha

Vegetația. În vegetația de pășune predomină trifoiușul (*Trifolium campestre*) și iarba câmpului (*Agrostietum stoloniferae*). Pășunile ocupă importante suprafețe în zona de câmpie a localității Stefanovo, la poalele dunelor de nisip.

Pădurile higrofile pot fi întâlnite în partea de sud - est a rezervației Deliblatska Pescara. Pe întreaga zonă cresc mici grupuri de arbori din speciile plopul alb (*Populus alba*) și plopul negru (*P. nigra*).

Zonele mlăștinoase reprezintă habitatul pentru specii rare originare din Asia cum este monstera (*Acorus calamus*) și păducelul (*Crataegus nigra*) originar din Câmpia Panoniei. Tot în aceste zone pot fi întâlnite susaiul (*Sonchus palustris*), câprișorul (*Cyperus serotinus*), țipirigul (*Scirpus triquetus*), nufărul alb

(*Nymphaea alba*), nufărul galben (*Nuphar luteum*) și foarfeca bălții (*Stratiotes aloides*). În depresiunile dintre dune cresc entura (*Gentiana pneumonanthe*), stanjenelul (*Iris sibirica*), albina (*Ophrys sphegodes*) și salcia (*Salix rosmarinifolia*).

Dintre plantele plutitoare sau submersibile trebuie menționate broscărița (*Potamogeton*), având nouă specii *P. crispus*, *P. fluitans*, *P. natans*, *P. lucens*, *P. gramineus*, *P. perfoliatus*, *P. pusillus*, *P. zizy* (Polić, 2005).

Fauna. Fauna specifică este reprezentată prin mamifere, păsări, pești, amfibieni, reptile și insecte.

Cele mai reprezentative specii sunt următoarele:

-la mamifere: soarele de mesteacăn (*Sicista subtilis*), cârțița (*Spalax leucodon*), iepurele de câmp (*European lepus*) șoarecele (*Spermophilus citellus*), lupul (*Canis lupus*), linxul euroasiatic (*Lynx lynx*), vidra euroasiatică (*Lutra lutra*), nutria sud-americană (*Myocastor coypus*) și iepurii fluieratori (*Lepomis gibbosus*).



Egreta mică (egreta garzeta)
– vedeta din Labudovo Okno

-la păsări: buhaiul de baltă (*Botaurus stellaris*), stârcul pitic (*Ixobrychus minutus*), stârcul cenușiu (*Ardea cinerea*), egreta mică (*Egretta garzeta*), presura bârboasă (*Emberiza cirrus*), țigănușul (*Plegadis falcinellus*), cormoranul mare (*Phalacrocorax carbo*), cormoranul mic (*Phalacrocorax pygmaeus*), corcodelul mare (*Podiceps cristatus*), corcodelul cu gât roșu (*Podiceps grideigena*), rața mare (*Anas platyrhynchos*), rața cârătoare (*Anas querquedula*),

pescărușul argintiu (*Larus argentatus*), pescărușul răzător (*Larus ridibundus*), lăstunul de mal (*Riparia riparia*), cinteza (*Fringilla coelebs*), sticletele (*Carduelis carduelis*) și florintele (*Carduelis chloris*)

-la pești cu importanță comercială: crapul (*Cyprinus carpio*), știuca (*Esox lucius*), somnul (*Silurus glanis*), șalăul (*Stizostedion lucioperca*), calcanul (*Pseudorasbora parva*) și cega (*Acipenser ruthenus*); sturioni din așanumitul complex chinezesc precum somnul pitic (*Catulus nebulosus*), *ctenopharyngodon idella*, *hypophthalmichthys molitrix*, *aristichthys nobilis*.

- la amfibii și reptile: buhaiul de baltă (*Bombina orientalis*), broasca râioasă (*Bufo viridis*), podarcis taurica, gusterul (*Lacerta viridis*), ablepharus kitaibelii, șarpele lui Esculap (*Coluber caspius*), șarpele de apă (*Natrix tessellata*), pelobates fuscus, salamandra cu creastă (*Triturus cristatus*), și complexul de batracieni rana esculenta (*R. lessonae*, *R. ridibunda*, *R. kl. esculenta*).

-la insecte: viespile din familiile *Psammocharidae*, *Sphecidae*, *Scolitidae* și *Mutillidae*, gândacii din familia *Cynidae*, coleopterele din familiile *Scarabaeidae* și *Cicindellidae* și *Tentyria frywaldszki* o specie endemică pentru rezervația Deliblatska Pescara.

Marjus Oldja – Vojvodinașume

Lacul Dracului

Este situat în M-ții Locvei, în aval de sălașul lui Trifu și moara lui Untan, dar în partea de început a Cheilor Nerei. Este unică în felul ei, fiind singura peșteră care se poate „lăuda” cu un lac în adevăratul sens al cuvântului în chiar una dintre intrările sale. Cealaltă intrare în plan descendent întâlnește galeria principală după aprox. 20m.

Lacul s-a format prin prăbușirea tavanului peșterii, are o adâncime de până la 9 metri și o apă cristalină în care își fac veacul numeroși pești (păstrăvi și clean).

Galeria lungă de aprox. 70m, este aproape lipsită de formațiuni speologice specifice (stalactite, stalagmite sau coloane), dar este

foarte înaltă și ne conduce prin mici săritori la balcoane care se deschid deasupra apei, oferind o minunată priveliște, vizitatorului.



Misterioasa lume de la Lacul Dracului

Doar câteva galerii laterale ascendente, de mici dimensiuni, la care se ajunge în ușoară cățărare, oferă celor mai îndrăzneți, șansa explorării formațiunii. În timpul ploilor abundente galeria este inundată complet, deci nu poate fi vizitată.

Ca și alte multe locuri mirifice de pe Cheile Nerei și Lacul Dracului are propria legendă. Se spune că un păstor își păzea caprele pe pajistea de lângă lac. La un moment dat apare un omuleț mic, dracul, care îl provoacă pe păstor să-i frigă un pește fără să se îndoie. Păstorul acceptă, cu condiția ca și dracul să-i frigă un cap de țap fără să rânjească. Și dracul acceptă. Păstorul ia peștele, înfige un băț în el și îl frige fără ca peștele să se îndoie. Dracul ia și el un cap de țap, îl leagă, dar când îl pune la prăjit, botul tapului își arată dinții. De ciudă, dracul s-a aruncat în lac.

Gheorghe Chiran – Speo Caraș

Umorrural !



Un pictor către un cioban:

-Bade î-mi dai voie să-ți pictez oile ?

-Nu-mi trebuie să le pictez, mie-mi plac așa albe !



Într-un sat izolat din Ardeal le moare măgarul primăriei cu care, vara, cărau apă pentru cei care lucrau la câmp.

Speriat, angajatul care avea măgarul în primire aleargă la un telefon și îi zice primarului:

-Domn' primar ! Știi ce s-o întâmplat ? O murit măgaru' ! Daaaa.....Daaaa.....măgaru' ăla cu care căram apă la câmp. O murit! Acum ce facem, cumpărăm altul sau vă așteptăm pe dumneavoastră ?

GRUPUL ECOLOGIC DE COLABORARE NERA

Oravița, Str. 1 Decembrie 1918, nr. 60, județul Caraș – Severin
Tel./fax +4 0255 572026, +4 0722 437197,
E-mail: gecnera@yahoo.com, www.gecnera.ro,

Iulie 2009

Publicație realizată în cadrul unui proiect finanțat de Guvernele Islandei, Principatului Liechtenstein și Norvegiei prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Mecanismului Financiar SEE.